

20 Mart 2022

Aşağıdaki yazı Doğa Araştırmaları Derneği tarafından yürütülen DOĞAYA GÜÇ KAT projesi kapsamında yerel sivil toplum kuruluşlarına yönelik düzenlenen eğitimler için ilimizdeki sulak alanları tanımak, izlemek ve korumak için neler yapabiliriz? konusunda doğa korumacıları yönlendirmek amacıyla tarafımdan hazırlanmıştır.

NE YAPMALIYIZ?

Doğa korumacının ilk yapması gereken bulunduğu ildeki sulak alanları tanımak olmalıdır.

İşe önce ilimizdeki sulak alanlara ilişkin basit bir VERİ TABANI oluşturmakla başlayabiliriz. İlimizdeki sulak alanları görebilmek için ücretsiz kullanabileceğimiz en iyi araç Google Earth'dır. Bilgisayarımızda Google Earth yoksa öncelikle yüklemeliyiz.

Bilgisayarınıza Google Earth yükledikten sonra ilinizdeki sulak alanların listesini hazırlayabilirsiniz.

Listemizdeki sulak alanlar Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü Ulusal Sulak Alan Envanteri Yönetim Bilgi Sisteminde yer alıyor mu? Bunu öğrenmek için <https://saybis.tarimorman.gov.tr> sitesine giriniz. Sitede sadece Bakanlıkça tescili yapılan sulak alanlar (Geçmişte Bakanlıkça tespiti yapılmış tüm sulak alanlar yer almaktaydı.) tamamı yer almaktadır. Sitede yer alan sulak alanlarla ilgili aşağıdaki örnekteki bilgilere ulaşabilirsiniz.

Ramsar Alanları, Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanlar, Mahalli Öneme Haiz Sulak Alanlar listesine <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Belgeler/Korunan%20Alanlar%20Listesi/3-%20sulak%20alanlar.pdf> sitesinden de ulaşabilirsiniz.

Google Earth üzerinden tespit ettiğimiz doğal sulak alanlardan yukarıda belirtilen sitelerde yer almayan sulak alan varsa sulak alan envanterine dahil edilmesi için yazılı olarak DKMP Genel Müdürlüğüne ve ilinizde bulunan DKMP il şube müdürlüğüne bildiriniz. Varsa alanla ilgili temin ettiğiniz bilgiler, fotoğraflar ve video çekimleri değerlendirilmesi için yazınız ekinde mutlaka iletiniz.

İlinizde bulunan sulak alanların her biri ile ilgili aşağıdaki bilgileri toplayınız. İlk iki soru ile ilgili bilgileri ilinizdeki DKMP İl Şube Müdürlüğünden öğrenebilirsiniz.

1. Sulak Alan Yönetim Planı yapılmış mı?
 2. Sulak Alan Koruma Bölgeleri belirlenmiş mi?
 3. Alanla ilgili yapılmış inceleme, araştırma veya gözlem sonuçlarını içeren rapor, makale vb. basılı materyal var mı?
- Varsa toparlayınız ve inceleyiniz.

Her bir alanla ilgili aşağıdaki başlıkları içeren SULAK ALAN DEĞERLENDİRME RAPORU oluşturunuz.

Türkiye’deki sulak alanların listesi yazının sonunda verilmiştir. Tablodaki veriler 2023 yılına aittir. Güncel verilere <https://saybis.tarimorman.gov.tr/> sitesinden de ulaşabilirsiniz.

Tablo 1: Sulak alan değerlendirme tablosu

1	GENEL BİLGİLER
1.1.	Alanın coğrafi konumu, tanımı ve sınırları
1.2.	Koruma statüleri
1.3.	Yönetim yapısı (Alanın yönetiminden sorumlu kurumlar, ilgili diğer kuruluşlar. Bunların görev ve sorumlulukları)
1.4.	Mülkiyet durumu
2.	ALANIN DOĞAL VE ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ
2.1.	Jeoloji ve topoğrafya
2.2.	İklim
2.3.	Hidroloji (Beslenimi, boşalımı, su yüzey alanı, varsa mevsimsel su salımı vs.) – ÇOK ÖNEMLİ (Suyun miktarı ve kalitesi)
2.4.	Su Kalitesi (Alanın su kalitesi ile yapılmış çalışma varsa kısa bir özetini hazırlayınız)
3.	BİYOLOJİK ÖZELLİKLER
3.1.	Alandaki yabani bitki (flora) ve hayvan (fauna) türleri
	Türün endemizm durumu (Endemizm durumunu çeşitli yayınlardan yararlanılarak değerlendirilebilir) Türkiye Bitkileri Kırmızı Listesi, Türkiye Kelebekleri Kırmızı Listesi, www.tubives.com
	Türün IUCN’e göre tehlikede (CR, EN, VU, NT) olma durumu https://www.iucnredlist.org/
	Tür BERN Sözleşmesi Ek listelerinde yer alıyor mu? https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2712020133742104_tur.pdf
	Tür CİTES Sözleşmesi ek listelerinde yer alıyor mu? http://www.tml.web.tr/konu-15.php
	Ramsar Sözleşmesi kriterlerine göre değerlendirme Bakınız uluslararası öneme sahip sulak alan kriterleri (https://www.dogaarastirmalari.org.tr/) Değerlendirme için elde yeterli verinin olması gerekiyor. Değerlendirmede konuyla ilgili uzmanlardan veya uzman kuruluşlardan yararlanılabilir.
3.2.	Alanda görülen habitat tipleri (Sazlık, bataklık, turbalık, sulak çayır, ağaçlık-çalılık, subasar orman, açık su yüzeyi vs.)

3.3.	Alanda görülen önemli bitki ve hayvan türlerinin yaşadığı habitatlar Mümkünse alanın haritası ve habitat tiplerinin haritada gösterilmesi Habitatları ve alanda yaşayan türleri video ve fotoğraflarla belgeleyiniz.
4.	SOSYOEKONOMİK VE DEMOGRAFİK YAPI
	Sulak alanlarla ilişkili yerleşim yerlerini, yaşayan nüfusu, geçim kaynaklarını, sulak alana olan bağımlılıklarını (balıkçılık, hayvancılık, turizm vs.),
	Sulak alan hakkındaki düşüncelerini
5.	ALAN KULLANIMI
	Suyun kullanım amacı ve miktarı (içme, kullanma, endüstriyel, evsel, sulama, vb) Saz kesimi Torf (turba çıkarımı) Tarım ve hayvancılık Su ürünleri Turizm Avcılık Otlatma Diğer arazi kullanımı
5	ALANI TEHDİT EDEN BAŞLICA SORUNLAR
	Doğal su rejiminin bozulması (Baraj, gölet, yapma, sistemden aşırı miktarda su alma veya depolama, yeraltı sularının aşırı kullanımı vs.)
	Su kirliliği
	Habitat kaybı (Maden işletmesi, tarım alanlarına dönüştürme, imara açma, alt yapı yatırımları)
	Avcılık
	Saz kesimi ve yakılması
	Otlatma baskısı
	Çayır biçme
	Piknik yapma
	Diğer

21	Hotamış Sazlıkları	Ulusal	Konya	Karasal		18.850,00							X		
22	Meriç Deltası (Gala Gölü)	Ulusal	Edirne	Karasal	29046	4.122,28			X				X		X
23	Kovada Gölü	Diğer	Isparta	Karasal	0	879,17			X				X		X
24	Büyük Menderes Deltası	Diğer	Aydın	Denizel/Kıyısal	0	7.313,58			X				X		X
25	İğneada Longozu Sulak Alanı	Diğer	Kırklareli	Karasal	0	599,71			X				X		X
26	Beyşehir Gölü	Diğer	Isparta	Karasal	0	70.646,23			X				X		X
27	Hazar Gölü	Ulusal	Elazığ	Karasal	28846	7.908,00				X			X		X
28	Salda Gölü	Diğer	Burdur	Karasal	0	4.704,00				X		X	X		X
29	Bafa Gölü	Diğer	Muğla	Karasal	0	7.024,80				X			X		X
30	Poyrazlar Gölü	Diğer	Sakarya	Karasal	0	98,87				X			X		X
31	Abant Gölü	Diğer	Bolu	Karasal	0	160,00				X					
32	Borçka-Karagöl	Diğer	Artvin	Karasal	0	441,45				X					
33	Sera Gölü	Diğer	Trabzon	Karasal	0	1.469,00				X			X		X
34	Borabay Gölü	Diğer	Amasya	Karasal	0	9,89				X			X		X
35	Ulugöl Gölü	Diğer	Sivas	Karasal	0	12,00				X					
36	Artabel Gölleri	Diğer	Gümüşhane	Karasal	0	8,00				X					
37	Uzungöl	Diğer	Trabzon	Karasal	0	15,17				X			X		X
38	Zinav Gölü	Diğer	Tokat	Karasal	0	32,00				X					
39	Sülüklü Göl	Diğer	Bolu	Karasal	0	8,05				X					
40	Gölbaşı Gölleri	Diğer	Adıyaman	Karasal	0	1.384,46				X			X		X
41	Ayvalık Adası Sulak Alanları	Diğer	Balıkesir	Denizel/Kıyısal	0	94,83				X			X		X
42	Yeşilırmak Deltası	Ulusal	Samsun	Karasal	34340	4.764,88					X				
43	Karataş Gölü	Diğer	Burdur	Karasal	0	1.248,00					X				X
44	Karakuyu Sazlıkları	Ulusal	Afyonkarahisar	Karasal	12625	1.340,00					X		X		
45	Kazgölü	Diğer	Tokat	Karasal	0	211,00					X				
46	Efteni Gölü	Ulusal	Düzce	Karasal	8314	180,00					X				
47	Acarlar Longoz Ormanı	Ulusal	Sakarya	Karasal	17528	1.937,63					X		X		X

48	Köyceğiz Gölü	Diğer	Muğla	Karasal	0	6.655,57				X	X			X
49	Balıkdamı Sulak Alanı	Ulusal	Eskişehir	Karasal	14147	1.047,00				X				
1	Beylerli Gölü	Diğer	Denizli	Karasal	0	607,16				X				
51	Tuz Gölü	Diğer	Ankara,Aksaray,Konya	Karasal	0	225.320,00					X	X		X
52	Mogan-Eymir Gölleri	Diğer	Ankara	Karasal	0	916,00					X			
53	Gökova Körfezi Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Karasal	0	245,42					X			
54	Dalyan Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Karasal	0	1.276,38					X			
55	Van Gölü	Diğer	Bitlis	Karasal	0	357.907,33						X		
2	Gökgöl-Işıklı Gölleri	Ulusal	Denizli	Karasal	33693	7.028,00							X	
57	Yarışlı Gölü	Ulusal	Burdur	Karasal	13219	1.656,29							X	
58	Hersek Lagünü	Mahalli	Yalova	Denizel/Kıyısıl	167	183,00						X		
59	Hürmetçi Sazlığı	Ulusal	Kayseri	Karasal	15713	3.100,00						X		
60	Acıgöl	Ulusal	Afyonkarahisar	Karasal	55095	19.601,00				X				
61	Çıldır Gölü	Ulusal	Ardahan	Karasal	27058	13.027,00						X		
62	Aktaş Gölü	Ulusal	Ardahan	Karasal	5847	1.279,00							X	
63	Putka Gölü	Ulusal	Ardahan	Karasal	4181	31,00							X	
64	Tol Gölü	Ulusal	Ankara	Karasal	1414	360,00							X	
65	Çorak Gölü	Ulusal	Burdur	Karasal	7892	1.600,00							X	
66	Yazır Gölü	Ulusal	Burdur	Karasal	2705	324,00							X	
67	Göhlhisar Gölü	Ulusal	Burdur	Karasal	5877	447,00							X	
68	Akgöl	Ulusal	Van	Karasal	1203	753,00						X		
69	Tortum Gölü	Ulusal	Erzurum	Karasal	2709	775,00						X		
70	Karkamış Taşkın Ovası	Ulusal	Şanlıurfa	Karasal	27396	3.458,00							X	
71	Bulanık Ovası	Ulusal	Muş	Karasal	3496	660,00						X		
72	Bendimahi Deltası	Ulusal	Van	Karasal	27177	227,00							X	
73	Ekşisu Sazlıkları	Ulusal	Erzincan	Karasal	8736	1.394,00						X		
74	Gönen Çayı Deltası	Ulusal	Balıkesir	Karasal	9770	310,49							X	
75	Yeniçağa Gölü	Ulusal	Bolu	Karasal	8224	619,00							X	

102	Doğubayazıt Sazlıkları	Ulusal	Ağrı	Karasal	22179	2.197,00							X
103	Dipsiz Lagünü	Ulusal	Mersin	Denizel/Kıyısıl	1035	931,00						X	
104	Akşehir Eber Gölleri	Ulusal	Afyonkarahisar-Konya	Karasal	117779	37.863,67						X	
105	Gökçeada Lagünü	Ulusal	Çanakkale	Denizel/Kıyısıl	3491	927,00						X	
106	Gölbaşı Gölü	Ulusal	Hatay	Karasal	792	337,86							X
107	Yüksekova (Nehil) Sazlıkları	Ulusal	Hakkari	Karasal	21533	3.679,00						X	
108	Van Sazlıkları	Diğer	Van	Karasal	0	134,57							X
109	Buldan Yayla Gölü	Diğer	Denizli	Karasal	0	64,83							X
110	Karamık Sazlıkları	Ulusal	Afyonkarahisar	Karasal	15785	4.573,85						X	
111	Belevi Gölü	Diğer	İzmir	Karasal	0	220,00							X
112	Üçağaç Göleti	Diğer	Yozgat	Karasal	0	37,87							X
113	Çöl Gölü ve Çalıklüzü	Diğer	Ankara	Karasal	0	4.463,14							X
114	Balık Gölü	Diğer	Ağrı	Karasal	0	3.479,62						X	
115	Büyük göl	Diğer	Çankırı	Karasal	0	20,37							X
116	Seve	Diğer	Kilis	Karasal	0	71,87							X
117	Gölnüyazı Gölü	Diğer	Çorum	Karasal	0	23,14							X
118	Mileyha Sazlığı	Diğer	Hatay	Karasal	0	49,34							X
119	Korlu Gölü	Diğer	Bingöl	Karasal	0	13,00							X
120	Eğirdir Gölü	Diğer	Isparta	Karasal	0	47.692,00						X	
121	Kastabala Kuş Cenneti	Diğer	Osmaniye	Karasal	0	523,29						X	
122	Danamandıra Gölü	Diğer	İstanbul	Karasal	0	50,79						X	
123	Hafik Gölü	Diğer	Sivas	Karasal	0	96,78						X	
124	Filyos Çayı	Diğer	Zonguldak	Karasal	0	781,00							X
125	Terkos Gölü	Diğer	İstanbul	Karasal	0	3.828,45				X			
126	Lavaş Gölü	Diğer	Kars	Karasal	0	135,46						X	
127	Güllük Deltası Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Karasal	0	1.070,73							X
128	Akçay Sazlığı ve Sulak Alanı	Diğer	Balıkesir	Karasal	0	144,75							X

259	Kuldand G6l6 ve Sulak Alanları	Diğer	Bolu	Karasal	0	20,75							X	
260	G6c6kler G6l6	Diğer	Bolu	Karasal	0	11,59							X	
261	G6lc6k G6l6	Diğer	İzmir	Karasal	0	84,07							X	
262	Haydarlar G6l6	Mahalli	Hatay	Karasal	794	20,80							X	
263	Kazlı G6l (Çimenova G6l6)	Diğer	Van	Karasal	0	78,94						X		
264	Değirmi Sulak Alanları	Diğer	Van	Karasal	0	221,64						X		
265	Tuz G6l6 (Şor G6l6)	Diğer	Van	Karasal	0	110,10						X		
266	Pirinçlik (Kaldırım) G6l6	Diğer	Diyarbakır	Karasal	0	52,92							X	
267	Seki G6l	Diğer	Muş	Karasal	0	75,95							X	
268	Kulu (Düden) G6l6	Diğer	Konya	Karasal	0	1.178,88						X		
269	Asboğa G6l6	Diğer	Kars	Karasal	0	19,31							X	
270	Ambar G6l6	Diğer	Rize	Karasal	0	7,82							X	
271	Kapılı G6ller	Diğer	Rize	Karasal	0	11,07							X	
272	D6rt G6ller	Diğer	Rize	Karasal	0	10,87							X	
273	Sefkar (Sarpinovit) G6lleri	Diğer	Rize	Karasal	0	7,72							X	
274	Oğlakçı Sazlığı	Diğer	Muş	Karasal	0	15,93							X	
275	Tirşo G6l6	Diğer	Ağrı	Karasal	0	44,14							X	
276	Şeyh Abdürrahim G6l6	Diğer	Diyarbakır	Karasal	0	9,55							X	
277	Çandır Sulak Alanı	Diğer	Eskişehir	Karasal	0	183,79							X	
278	Bakır G6lleri	Diğer	Tekirdağ	Karasal	0	75,58							X	
279	Umurbey Sulak Alanı	Diğer	Çanakkale	Karasal	0	78,34							X	
280	Bulanık G6l	Diğer	Gümüşhane	Karasal	0	7,96						X		
281	Mamak sulak alanı	Diğer	Burdur	Karasal	0	298,36							X	
282	Elmalı, KARAGÖL	Diğer	Antalya	Karasal	0	1.025,29							X	
283	Yeşilova Sulak Alanı	Diğer	Burdur	Karasal	0	40,81							X	

284	Çatal Göl	Diğer	Giresun	Karasal	0	9,96									X	
285	Ağaçbaşı (Barma) Turbalıği	Diğer	Trabzon	Karasal	0	894,13							X			
286	Çandarlı Deltası	Diğer	İzmir	Denizel/Kıyısal	0	575,85									X	
287	Eğri Göl	Diğer	Antalya	Karasal	0	86,32									X	
288	Küllü Gölleri	Diğer	Antalya	Karasal	0	48,36									X	
289	Duruca Göl	Diğer	Antalya	Karasal	0	18,40									X	
290	Güzelhisar Deltası	Diğer	İzmir	Denizel/Kıyısal	0	53,47									X	
291	Bakırçay Deltası	Diğer	İzmir	Denizel/Kıyısal	0	400,17									X	
292	Gerasin Gölü	Diğer	Hakkari	Karasal	0	15,74									X	
293	Aşağıemirhalil Sulak Alanları	Diğer	Çorum	Karasal	0	277,05									X	
294	Aksaz Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Karasal	0	127,80									X	
295	Kuru Göl	Diğer	Antalya	Karasal	0	103,58									X	
296	Akgöl	Diğer	Muğla	Karasal	0	27,72									X	
297	Taşlıca Sulak Alanı	Diğer	Kars	Karasal	0	14,12									X	
298	Çalış Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Denizel/Kıyısal	0	16,55									X	
299	Akbük Sulak Alanı	Diğer	Muğla	Denizel/Kıyısal	0	9,17							X	X		X
300	Uzunada Sulak Alanları	Diğer	İzmir	Denizel/Kıyısal	0	12,50									X	
301	Akkuş Adası Kumulu	Diğer	İzmir	Denizel/Kıyısal	0	20,31									X	
304	Çelebibağ Sazlıkları	Ulusal	Van	Karasal	1337	798,74									X	
305	İron Sazlıkları	Ulusal	Muş	Karasal	13746	3.039,43									X	
					Toplam	1.100.965,84										

***Tablodaki sulak alanlardan sadece Yedikır Barajı yapay sulak alandı**